

Datum: 2020-09-28
Handläggare: Jonas Nordlander
Direktr:
Diariernr: 2016.157 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Nuläge och målsättning rörande barngruppernas storlek i förskolan

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2016-06-07 § 45 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till en fastställd målsättning för barngruppernas storlek utifrån Skolverkets allmänna råd för förskola. Arbetet för att förändra förskolans organisation, med utgångspunkt i Skolverkets Allmänna Råd för Förskola, mot riktmärke om barngruppernas storlek pågår. Ärendet har återrapporterats till Barn- och ungdomsnämnden den 2017-10-24 §93, 2018-12-18 §116, 2019-10-22 §90 och 2020-03-24 §20 som då gett förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med former för att organisera för mindre barngrupper.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen arbetar med att fortsätta utveckla förskolans organisation utifrån de förutsättningar som finns i beslutad budget. Arbetet utgår ifrån barnens behov, verksamhetens bästa och lokala förutsättningar. För att nå barngrupper av mindre storlek behöver barnen delas in i fler olika grupper på respektive förskola. Skolverkets riktmärke är vägledande liksom hänsyn till barnens ålder, utveckling, behov och lokaler.

Förskolorna har en ny organisation, på hela eller delar av förskolan, likt det som rapporterades i mars 2020. Varje förskola har fortsatt arbetet med att få en fungerande organisation runt minskade grupperingar i förskolan.

Nuläge i verksamheten

I förskolornas verksamhetsuppföljningar för 2019-2020 anges att arbetet med minskade barngrupper ger barnen större trygghet och självkänsla, samtidigt som personalen upplever att barn får större utrymme än tidigare. Detta upplevs gynnsamt för alla barn och specifikt för barn i behov av särskilt stöd. Flera förskolor ser också andra positiva effekter, såsom lugnare social samvaro, större delaktighet och större valfrihet, möjlighet att vara kvar i samma lek- och lärsituation, samt färre konflikter.

Svårigheter som lyfts fram är sårbarhet vid personalfrånvaro, större andel ensamarbete och mindre flexibla personalscheman. Vårens situation med pandemi har haft olika effekter på olika förskolor. Vissa förskolor upplever att det varit enklare att arbeta med mindre barngrupper på grund av stor sjukfrånvaro bland barnen. Andra förskolor upplever att det varit svårare att bedriva arbetet på grund av hög sjukfrånvaro bland personalen.

För vidare utveckling krävs ett fortsatt långsiktigt arbete med fokus på verksamhetsutveckling, lokaler och personalfrågor. Verksamheten behöver fortsätta att utvecklas utifrån respektive förskolas förutsättningar. Förändringsarbete tar tid och stöter på olika utmaningar på vägen.

Förskolorna har olika förutsättningar i befintliga lokaler. På de flesta förskolor har det blivit mer relevant att prata om mindre sammanhang för barnen snarare än minskade barngrupper. Det sistnämnda begreppet ger intryck av att antal barn på förskolan ska minska, vilket det sällan finns möjlighet för. Det handlar om att skapa mindre sammanhang för barnen utifrån varje förskolas förutsättningar.

År 2019 fick 10 förskolor statsbidrag på nära 6 miljoner kronor för minskade barngrupper. År 2020 fick 6 förskolor statsbidrag på totalt 3,6 miljoner kronor. Generellt sett upplever förskolorna det lättare att få till en hållbar organisation under de år de fått statsbidrag, men många förskolor utan bidrag har också kommit långt i förändringsarbetet.

Ett arbete med respektive yrkeskategoriers olika uppdrag pågår som en del i att implementera LpFö18, samt för vidare organisering och personalplanering. Ett stöd i processen är pågående arbete i Branschråd Förskola som drivs inom GR:s utbildningsavdelning. Branschrådet har bland annat arbetat med att ta fram en ny befattning för förskolan. Den nya befattningen, förskoleassistent, kan komplettera traditionella befattningar som förskollärare och barnskötare. I det fortsatta arbetet kommer möjligheterna med den nya befattningen att ses över. Detta ska ske i kombination med översyn av behovet av ytterligare uppdrag, såsom exempelvis förskollärare med särskilt ansvar.

Förändringsarbetet behöver vidhållas så att rektorer och pedagoger tillsammans når förståelse för de strukturella och pedagogiska förändringar som behöver göras. Det behövs ett fortsatt arbete för att stärka rektors pedagogiska ledarskap samt mod och uthållighet i förändringsarbetet på alla nivåer.

Ekonomisk bedömning

Uppdraget utförs inom ekonomisk ram.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar del av uppföljningen och lägger den till handlingarna.

Barn- och ungdomsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med att skapa mindre sammanhang för barnen utifrån aktuellt uppdrag för barngruppernas storlek och förutsättningar.

Helena Balte
Förvaltningschef

Jonas Nordlander
Barnomsorgssamordnare